

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izveniš pomočnike in dneve po praznicah, ter volja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četrt leta 8 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. na četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijače velja snižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrisopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. [Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 17. dec. [Izv. dop.]

Tako zmedenega in mršavega političnega položaja, kakoršen je zdaj, uže dolgo nij bilo. Pol leta smo brez pravega ministerstva in najvažnejše postave se morajo sklepati, ne da bi odgovorna vlada stala parlamentu nasproti. Stari intrigant Herbst ruje proti Andrassyju in Auersperg-Depretisu, in to je prav in dobro, pa kadar pride do resnice, razkadi se cela ta opozicija kakor dim. Ustavoverna stranka predobro ve, da je brez vladne pomoči niča, in to ne samo v slovanskih deželah, ampak tudi v čisto nemških, kjer jej le birokratična sila pomore do večine pri volitvah. Zato je skoro verjetno, da, kakor na Ogerskem Tisza, tako pri nas Auersperg & Comp. spet definitivno postane. K večjemu, da mesto jednega ali dveh kak Suess ali grof Widman vstopi.

Da pa je treba skoraj rešitve, kaže se pri vsakej priliki.

V malo dneh mora državni zbor sklepati o privolitvi davkov za četrt leta, ker dozda nij bilo časa obravnati državni proračun. Podaljšati se mora vojaška postava vsaj za jedno leto in dovoliti novačenje za 1879 l. Predložena je berlinska nagodba, in državni zbor bode postavil svoj pečat pod nagodbo, da postane veljavna. Mnenja pa so taka, da imajo le delegacije pravico svoje mnenje o enacih vnanjo politiko zadevajočih stvareh sklepati. In tega stališča se hote opozicija v državnem zboru, to je Hohenwartov klub in Poljaci, držati. Herbst predlaga resolucijo, s katero bi se izreklo nezaupanje do Andrassyja zaradi njegove orijentalne politike, zlasti zaradi okupacije Bosne in Hercegovine. Slovani gotovo nemajo povoda zaupati Andrassyju in za-

dovoljni biti z njegovim delovanjem, če prav iz družih razlogov, nego so Herbstovi. Ko bi se res večina našla v državnem zboru za nezaupnico Andrassyju, utegnili bi to dobro uplivati na celo politično situacijo, kajti Andrassy reprezentuje dualizem, hegemonijo magjarsko-nemško, in dokler on vodi krmilo, nij upati, da se Avstrija postavi na temelj narodne ravnopravnosti.

Iz Rusije 11. decembra.

[Izv. dop.]

Recite, kar koli hočete: Srbi so iz onih Slovanov, kateri nekoliko narodno svobodnejše dišejo, in so do zdaj največ storili v smislu slovanskem. Srbi ne le da nimajo proti Germanstvu otepati se, kakor vi Slovenci, in ne proti Magjarstvu, kakor Hrvati, nego vpeljali so v svoje šole uže ruski jezik kot predmet obligaten. Pa oni še v družem obziru delajo mnogo. Gledajo pozorno na duševni razvoj bratskega ruskega naroda, sledijo za našim učenim delom, in prizadevajo si, kolikor je mogoče, zblížati i svoje narodno življenje z našim, to je, zajemajo pri nas, kar se jim kaže dobro, kar bi moglo procvetati tudi pri njih doma na Srbskem.

Torej prav za prav nij nič novega, ako se vam poroča, da je srbski minister narodne posvete, g. Alimpij Vasiljevič, uže nekoliko dni v Petrogradu, in da ogledava naše šole in šolske plane. Zgodilo se je kaj takega uže večkrat. Pa zanimivo je, kako ga sprejemajo naši učeni krogi, o tem nekoliko podrobneje.

Dne 2. decembra počastil ga je naš minister prosvete, grof D. A. Tolstoj, s slavnostnim obedom, h kateremu je povabil tudi vse v literaturi sloveče slavjanofile, kakoršni so V. J. Lamanskij, O. Th. Miler, J. J.

Sreznjevskij itd. Pri tej priložnosti govoril je naš minister prosvete, kakor oficijalna lica navadno ne govoré: „dejstviteljno je jedinstvo Slavjan načinajetse toljko togda, kogda Slavjane usvojat sebi jedinstva jazyka v žiznji gosudarstvennoj, a tak že na poprišču nauki i literaturi, kogda vsi gramotnije Slavjane budut ponimat drug druga, govorja na jazyk jim obščem i rodstvennom. Dejstvitelnago jedinstva narodi dostigajut liš posle togo, kak oni virabotajut sebi obščij literaturnij jazyk. Vseščestvie etogo ja privetstvaju Serbiju s načalom takogo velikago dela, kak vvedenje obščago slavjanskago jazyka, i provozglašaju tost za našego serbskago gostja kak za gosudarstvennago poredovogo dejatelja na etom poprišču.“

Srbski minister prosvete je odgovoril, kakor se je spodobilo, teki mej drugim, da podobna bratska pozornost, kakoršno kaže ruski narod srbskemu, je plod novejšega praveščenja, novejša nateke.

Dne 3. decembra častilo je g. A. Vasiljeviča peterburško slavjansko blagotvorno občestvo, koje davalo mu je obed v največjem gostilišču Petrograda — „Poniznosti“. Predsednik omenjenega občestva K. N. Bestužev-Rumin nazdravljajal je najprej našemu svitlemu carju. A potem sledila je čestitka jugoslovanskima knezoma, srbskemu in črnogorskemu, katero govoril je slavni general M. G. Černjajev. (Njegov govor smo na prvem mestu našega lista uže priobčili. Ur.)

Srbski gost je iskreno pritrdil besedam Černjajevu, a razen tega je še pristavil, da istinito razumenje mej ruskim in drugimi slovanskimi plemeni more izcimiti se samo tedaj,

Listek.

Potopisna zabavica.

„X! swansik minuten aufenthalt.“ Kaj malo? „Najmenj pet dni,“ pristavi moja potujoča neznatnost, na katero se bistro ozre črnooki, gosto in dolgoobrskasti „swansik“-mož, poznal sem, da je ondi doma, kjer citrone rastejo in fige cveto, se ve da tam od znotraj, pri nas pa od zunaj. Stisnem mu nekaj v roke, in ta stisljaj mu privabi dobrohotni smehljaj na ustne. Pograbil sem sveženj, del potnega mojega bitja, otresem mestni prah, če ga je še kaj bilo; vagonskega pa nij bilo treba prahiti, ker mi je železni dampf-paša noter do obisti vse prav dobro prerahljal. Hitim v svoj Tuskulum, kajti bal sem se, da ne bi mi ga zasedel kakov bik-paša. Poprej pa še pogledam mojega „swansikarja“. Dobro sem si ga zapomnil. Ko bi še katerikrat skupaj trčila,

precej bi ga spoznal po njegovem mogočnem nosu, ki mu tako oblastno sredi obličja predseduje.

Tedaj v svoj Tuskulum sem hitel, kakor borznik na borzo, ali pa kakor volilni skorjanec na pilišče. Ta kraj mojega počitka in odmora, kraj oddaljen od mestnega vriščanja, je stal v dolini, a ne prav v njej, ampak naslonjen je bil na goro, kakor naslanjajo ali prilepljajo nekaki ptiči na Kitajskem gnezda svoja na skalnate čeri. Po dragi žubori potoček mej jelševjem; na desno in levo se prosterajo gosto obrastena brda; tu pa tam je ležal, ali ka-li, kak posekan hrast, baš ovako, kakti svoje dni v mojih nalogah kak debelo podčrtan kozel.

Tukaj tedaj je bilo moje ostališče. Prvi dan bilo je lepo, drugi dan bilo je še lepše, in tretji dan bilo je izborna vreme, kaj čuda, da se mi vzbudi poželenje, mater zemljo pohoditi tako krepko, kakor služabniki teptajo

naše Slovence. Hajd, palico v roke, pas preko ledij, pa „Zvon“ za klobukom. Kaj? Zvon za klobukom? Da, da, pa ne tisti zvon na Jančem, ki konje plaši, zvonec: „Konj je v ajd, konj je v ajd“, — (vstaši so bili celo v Klobuku) — ampak tisti Zvon, katerega porod je nekaterim pohujšljivim gospodom toliko preglavice prizadejal.

Tako okovarjen in opasan sem stopal previdno naprej, rogoz in protje in šibje pred soboj razdevaje — ponosito — kakor glasovit naočaljen „naturforscher“, ki ima polno glavo bilja in rastlinstva, dobro za vole in krave, družega pa nič, še poštenja ne. Korakam dalje ob potoci, kakor ljubljanski „Grabljari“ ob sramoti, misleč, vsake stvari je jedenkrat konec, bo tudi tebe. Ker sem bil notranji glas, ne vesti, nego neločljivega prebavljajca dobro zamašil, sem hrabro korakal, kakor preganjan rinoceros. Po dolgotrajnem naporu prispem potoku do vira, do hipokrene, to je

če se primejo jednega literaturnega jezika, a ta jezik je ruski.

Govorili so še i drugi, govorili o raznih družih predmetih, koji so bili primerni svečanosti. Međ temi odličil se je posebno gospod V. J. Lamanski, govoreč o onih temnih simpatijah, katere gojijo k Rusiji ne samo pravoslavni, nego tudi družih ver Slovani. Ta sočuvstva imajo preglobok vir, porodila so se, ko še nij bilo političnih razmer v Evropi, kakoršne se formirajo uže nekoliko sto let. Torej je tudi čisto prazno, da bi mogla kedaj umreti, dokler bo zapadno Slavjanstvo le betvico hranilo v sebi svojega prvobitnega, narodnega značaja.

—r.

Tisza v škripcu.

Iz Zagreba 15. decembra.

Kakor „Obzor“ poroča, počelo se je v Pešti dogovarjanje radi utelovljenja vojne Krajine materij zemlji, in ako se položaj nenadejano ne spremeni, utegne se ta za Hrvatsko velevažna zadeva, vendar enkrat definitivno rešiti. Čitatelji „Slov. Naroda“ se morebiti še spominjajo odgovora na hrvatsko saborsko adresu, ki je naglašal, da se mora utelovljenje Krajine na neizvesten čas odložiti, in glasilo gospoda Tisze, „Pester Lloyd“, rekel je porogljivo, da se na utelovljenje niti misliti ne more dotle, dokler ne bode iztočnih zmešnjav trava zarasla. No, „tempora mutantur et nos mutamur in illis“! Jedva je preteklo par mesecev, in gospod Tisza, kateremu je bil greben uže tako narasel, postal je precej drugoga mišljenja. Brezobzirna prevzetnost njegova se je znatno ublažila — pav se je spremenil v goloba. Gospod Tisza še sicer sedi na ministerskej stolici, ali brez prave parlamentarne večine, odvisen od milosti hrvatskih poslancev, in njim se ima zahvaliti, da še ima sploh pri važnih vprašanjih in glasovanjih večino — če tudi neznatno — na svojej strani. Njegovi najvernejši pristaši jeli so ga jeden za drugim zapuščati, vladna stranka ogerskega državnega zbora se vedno bolj razpada, in mnogo najznamenitejših nekdanjih Deakistov obrnilo je Tiszinej stranki hrbet. Vsakemu teh mož sledi veći ali manjši broj njihovih osobnih prijateljev in morebiti je uže blizu čas, ko se bodo okolo Tisze zbirali le še mameluki, pripravi podpirati vsako vladu brez obzira

na njen program. Po izkustvih, katera smo si glede Tiszinega konstitucionalizma do zdaj nabrali, res je teško govoriti o parlamentarne vladi na Ogorskem; gospod Tisza je uže vajen vladati kljub vsem nezaupnicam, in njegova navidezna večina se kaj lahko v manjino izpremeni. Secesija starih Deakistov numerično sicer nema prevažnih posledic, ali nahajajo se međ njimi vpljivni možje, možje, ki so si tudi za časov najgrše korupcije znali ohraniti neomadeževano ime. Da so ti ravno zdaj obrnili hrbet Tiszinej stranki, to nam priča, da je po njihovih mislih prišel čas, ki jih mora najti pripravljene za vsak slučaj. Tisza sam čuti, da mu izmanjkuje tal pod nogami; njegova stranka slabí od dne do dne bolj, a opozicija narašča, se jača. Uže zdaj ima Tisza jako močno sovražno stranko proti sebi, njegovi vlastiti pristaši se držé rezervirano, in ako je sploh še v stanu dobiti večino za se, poslužiti se mora elementov, katere je za časa svoje absolutne samovlade popolnem perhorenciral. Pri glasovanju za adresu imel je Tisza samo 22 glasov večine; Hrvati se glasovanja nijso vsi vdeležili, ako pa bi bili vsi glasovali proti tej hrvatskim težnjam odločno sovražnej adresi, potem bi Tisza denes najbrže ne sedel več na ministerskej stolici.

Položaj je torej za Tiszo kolikor mogoče neugoden, in naši poslanci imajo zdaj faktično njegovo osodo v svojih rokah. Pri vsakem principijalnem glasovanju bodo naši poslanci odločili, da-li bode imela vlada večino, ali ne, in gospod Tisza se bode moral hrvatskim poslancem zahvaliti, ako njegovo novo ministerstvo vsaj v bližnjej prihodnosti ostane še na krmilu. To uvideva tudi gospod Tisza, in radi tega se ne smemo čuditi, ako vidimo, da je on sam postal nekako ljubeznjiv nasproti našim poslancem, in da so tudi njegova glasila, pišoć o naših razmerah, opustila ono arogantno surovost, s katero je peštanska gospoda vajena z nami govoriti. No, s tem se mi ne moremo in ne smemo zadovoljiti. Hoće li Tisza podporo hrvatskih poslancev, potem nam mora dati kompenzacijo za to; z obstankom Tiszinega ministerstva mi ne smemo vezati ali spajati svoje osode, nasprotno, spominjamo se, da je bilo ministerstvo Szlavy Hrvatom še najpravednejše, da torej nemamo uzroka trošiti svoje moći Tiszi na korist. In vendar, kako prijetno mora biti sedeti na ministerskej stolici! Ako se je človek privadi, kako teško

jo zapušća! Tudi Tisza se je je privadil, zatoj mu je tako teško pri srci, ako samo pomisli, da se je njegova stolica začela nekako čudno majati, zatoj napenja vse moći, da se obrani neprijateljev, ki ga hoćejo strmoglaviti, zatoj je prisiljen iskati prijateljev, kjer koli jih najde. To je uzrok Tiszine ljubeznjivosti nasproti našim poslancem, to je uzrok, da je Tisza zdaj pripravljen privoliti utelovljenju Krajine ali vojaške granice materij zemlji Hrvatskej. Krajiško vprašanje je za nas Hrvate najvažnije, tako rekoć životno vprašanje. Mi sicer ne moremo in nećemo trgovati s svojimi pravicami, ali naša dolžnost je pribaviti veljavo našim pravicam, kadar koli so okolnosti za to ugodne.

Glasila gospoda Tisze nas uveravaju, da on o tem vprašanju ravno „študira“, čeravno mi ne moremo pojmiti, kaj bi se o tem tako jednostavnem, in na vse strani uže raztolmaćenem vprašanju še imelo študirati; no gospod Tisza naj slobodno študira, mi upamo, da bode pri teh študijah vendar jedenkrat izpoznał, da ima Hrvatska do skorajšnjega utelovljenja Krajine zakonito in nedotakljivo pravo. Mi dobro vemo, da Tisza nij pravici na ljubó potaknil krajiškega vprašanja, da ga je k temu prisilil njegov zdvojni položaj, da je on prisiljen za koju koli cenu zagotoviti si hrvatske glasove, no ne samo zagotoviti si teh 34 hrvatskih glasov, nego jih, ako mogoće, podvojiti, a to mu je mogoće le tedaj, ako se Krajina utelovi Hrvatskej, ter ako tudi ona pošlje svoje zastopnike v oger-ki državni zbor. Tem načinom ustvariti si hoće Tisza moćno stranko, katera bi zanj glasovala, in katerej bi on smel zaupati. Pridobil bi si tem načinom 64 glasov; ako potem glasujejő zanj še ostanki vladne stranke in sedmograški Nemci, imel bi Tisza, če tudi ne Bog vé kako moćno, ali vendar većino za se. Kako uže rećeno, mi ne moremo in nećemo trgovati s svojimi pravicami, no utelovljenje Krajine bila bi cena, za katero bi mogli hrvatski poslanci v ogerskem državnem zboru podpirati Tiszino ministerstvo v vseh vprašanjih, ki nijso hrvatskim interesom protivna.

Parlamentarne neprilike prisilile so Tiszo, da je — kakor se nam vsaj dozdeva — voljan podpirati utelovljenje Krajine, da nam je vrgel drobtinico naših pravic. No, to je stranska stvar, glavno je, da mi Krajino tudi v resnici dobimo. Kako bode Tisza s to, s

do konjskega studenca, kamor ga hodi pit marsikak pesnik, da laglje luno opeva. Po pravici povem, tu sém na vrh sem jo pripihal, kakor delfin, kakor bi imel kovaški međ međ rebri, ali pa pratkarja za ušesmi, ali pa tistega obrazitelja, ki je navdušeno klical boginjo — pa je v strop gledal — „ménin aćjde teđ“ in zamanec je pristavil: „profesaća neumnega“.

Tukaj sem se oddahnil in se radoval, kakor bi bil od soda izpod pipe vstal, izpod tistega soda, iz katerega nemćurje napaja kamniški „malićek“. Tako sem „hodil po sapo“, še Hoćevar ne tako, kadar pomeranće kupuje, da mi je „Zvon“ s klobuka pal, — ta prebiti „Zvon“, ki pravi, da je parketa vajen, pa pred mano na tla pada. Usmiljen kakor sem, pripognem se in poberem, kakor se poberé pesnik, ki ga Pegaz od sebe brćne. Tukaj sém se čutil svobodnega, stojeć na prsij majke zemlje, kakor se čuti svobodnega nemćur, zabavljajuć črez moj rod.

„Lejte si no! Kaj pa vrag babo todi nosi, da je še svitek zgubila?“ Stopim bliže in res ugledam svitek, a ne tak za pod jerbas, ampak živo zvijaćo, — gada, debelega, životnega, po vzgledu kakega poslanca, ki je „na solncu ležal“, kakor da ga po jetrih bode ali po trebuhu kolje. Spominjam se z mlada, da sem čital v nekej knjigi, kjer je bila golazen in druga lezerćina, zlasti kaće prav ljubeznjivo in nedolžno popisana, da gad je krotka stvar. Hoteć se preprićati, je li oni berlinski profesor prav imel, ga motrim in gledam, on pa mene. Obćudoval sem njegove lepe črne oči. Ne morem si kaj, da ne bi še enkrat se prestopil, samo še enkrat, pa nič več. A takoj sem izpoznał, da sem prestopil mejo. Dvigne se in srpito vićkne preko mene, oćiten dokaz, da nij vse res, kar ućeni možje za mizo klepljejo. Jeza me je pograbila — koga bi ne? — da sem se mašćeval nad to zanićljivo stvarjo, ustrelivši jo. Od onih dob imam strašen stud nad gadom in nad vsem, kar je gadu podobno,

tudi nad človekom neznaćajnim, kateremu bodi klet spomin na veke. Tacega tihotapstva in izdajstva ne opere nobena šiškarica.

Nebo se je stemnilo, menda ker sem uboj učinil, da je bilo vse črno, kakor je črno volu pred očmi, kadar mu mesar dušo z nožem zabada, prav debela in kosmata tema je bila, kakor je debela krokodilova vest. L'stje po drevji je šumelo, kakor bi se prepirale cele trume „glikov“ in „bašev“ za domovinsko pravico. Grmelo je, da sem mēnil, ka bogovi durak igrajo, bogovke pa kegljajo. Domov se vrnem, kakor kmet, kravo prodavši, da davke plaća tistim, ki ga iz ljubezni na srce in na boben pritiskajo.

Toda zemeljsko središće me je tako na se vleklo, kakor rumenjaki + x Dežmana, da je od naroda proć padel. Bog mu grehe odpusti, — pa bo teško kaj, ker njegovi so taki, da nijso ne tu ne tam odpušćeni — jaz nikoli ne.

Zeus-pater videć mojo razpaljenost zarad

pomočjo 64 hrvatskih glasov vsvarjeno večino vladal, to nij naša stvar, o tem se naj pogodi s svojimi magjarskimi rojaki; vsakako bode to malo čudna parlamentarna situacija. Mi samo želimo, da se utelovljenje izvrši tako, da nam bode dolikovalo, da bode pospeševalo razvitek Hrvatske in Krajine, a ne da bi imelo samo svrhu pomnožiti število Tiszinih pristavev. Utelovljenju mora slediti reforma cele uprave, drugače se ne bode pomagalo ni nam ni Krajini. Vsakako pa bi se morali zaslisiati v tej stvari tudi poverjeniki iz Krajine; oni poznajo svoje jade in težave, oni sami najbolje vedó, kje jih črevelj tišči.

Vsakako moramo ugodno nam priliko moдро upotrebiti, Bog vé, kako se znajo pozneie stvari zasukati. Ako se nam posreči pridobiti Krajino, potem smo osvojili važno točko; potem nam ne bode težko s časom osvojiti vse naše izgubljene pozicije, a tudi na rešitev bosenskega vprašanja moralo bi to silno vpljivati. Se vé, da zdaj še ne gojimo Bog vé kako sangviničnih nadej, cela stvar je še v povojih. Vendar je Tisza zdaj moral sam priznati, da proti utelovljenju nij nikakove fakične zapreke, kakor se je to do zdaj vedno naglašalo, da so bili dozdanji izgovori prazni; a iz tega sledí, da se mora utelovljenje v bližnji prihodnosti izvršiti, da mora Krajina prej ali slej vendar-le pripasti Hrvatskej.

—gl—.

Iz ogerske delegacije.

(Konec.)

Drug Magjar, grof Apponyi je pa govoril:

„Kaj je mejnarodni poklic naše monarhije? Naša monarhija kaže, če se more tako reči, iz stališča mejnarodne morale, živ protest proti surovemu novemu stvarjenju, ki se naslanja jedino le na moč. Ta moralni temelj evropskega poklica naše monarhije izraža se pa v prav vidljivej zadači. V poslednjih letih sta se dva velika naroda zjediniła: nemški in italijanski, a od teh zjedinenj se ne more reči da imajo le fizične uzroke plemenske enakosti za podlago. Še le pri tretjem plemenskem zjedinevanju ki se v obče panslavizem imenuje, pokaže se čisto fizično plemensko jedinstvo v celej svojej nagoti in surovosti (!?) Kajti, ti slovanski narodi nemajo niti skupne zgodovinske minolosti, niti v minolosti skupnega zgodovinskega življenja. Ako tedaj nečemo, da se ne konstituira kot trojica panslavizem, pangermanizem in panromanizem, ker to bi

podlosti značajev in licemerstva narodnjakov, in hoteč mi jo oprati, jame neusmiljeno ožemati svojo mogočno brado in svoje dolgasne kodre, da sem bil zmogčen kakor Vestenek skušnjo delaje. A ker sem stoik „od oka“, se udam v neubežno osodo, kakor ubogi naš slovenski narod, ki toliko in tako dolgo uže trpi, a trpljenja le konca nij. Kaj je to, se zadnjič vprašam, da Jupiter pluvius tako nebeško na me pluje? „Le potrpi, se tešim, tudi Slovani na Turškem so trpeli, ko je vsa Evropa, kristijanska, romanska in germanska, toliko sto let na nje pljuvala.“ — Slovenski narod bode gotovo kdaj hvaležen, da je hodil v tako bridko šolo, kjer je bil tepen od povsod, na duši in telesu. Kdor veliko skusi, ta veliko vé. Le vse natanko zapisujmo, da bodo zamci vedeli, v kakih mukah in sramotenj smo bili.

bilo za organizacijo osodepolno, potem mora imeti za nalog naša monarhija, in tudi izvrševati ga, da se zjedinevanje pansla vizma zabrani. Monarhija je morala tedaj, da izvrši svoj evropski nalog in da je pravična pogojem svojega stališča kot velevlad, zaprečiti vsako zvezo Rusije z balkanskimi narodi. A namesto tega se je dovolilo, da se je Rusija za trdno nastavila na Balkanu; s tem se je naša južno izhodna meja objela in boj za ono vzvišeno zadačo preložil se je na nemogoč prostor, namreč na konkurenco z Rusijo v onih deželah. Ta konkurenca je pa za nas nemogoča, ker tam je treba Ruskej le strastim dobrikati se, ker se lahko naslanja na plemensko in versko jedinstvo, a mi te podpore nemamo. Ruska je lahko zadavoljna se zdanjimi razmerami, mi bi morali še le izobraževati in bi tedaj še le po petdesetletnem boji tja dospeli, kjer je Rusija uže denes. Sto paralelno akcijo omajala se je ne le materijalna, nego tudi naravska moč monarhije. — Iz tega sodi se pa uže lahko o vnanjej politiki naše monarhije. Ta politika je tako napačna, da preti obstanku monarhije. Kaj more tedaj vodstvo vnanjih stvari navesti v svoje opravičenje. Vlado se brani s tem, da se kaže na neodvrljive dogodbe. Nobeden ne reče, da njena politika je prava, nego le, da drugačna nij bila možna. — Naša politika je bila tedaj ali velikanska zmota, ali pa neredno hinavstvo, in konec je, da smo svojega tako zvanega zaveznika ujezili, in izgubili zaupanje družih vlastij. A vsled naše dvoumnosti nijsmo dosegli tudi v zapadnem delu Balkana svoje namere. Dvoumno je tudi, da vlado trpi večina, da tej govori o njenih protislavjanskih prizadevanjih, in se mora na življe naslanjati, ki so ravno nasproti onim prizadevanjem.“

Tako govore sovražniki Slovanstva.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. decembra.

Magjari so si 16. decembra t. l. v svojem parlamentu v Pešti naredili mejsoben škandal, kakoršni so redki v družih parlamentih. Pri posvetovanji, ali se naj dovoli indennitet ministerstvu za tri mesece prihodnjega leta, govorila sta magjarska poslanca Žiga Czatar in Aleksander Czanady zoper do voljenje te indennitete, in sta ostro grajala ministerstvo. Poslednji je rekel (kar pri nas vsak vé, kdor je na Ogorskem imel opravka), da so ogerski uradniki podkupljivi. Czanady je dejal: Predržno je, da si je Tisza zoper voljo naroda zopet ministersko predsedništvo priboril, in da se drzne zdaj še prositi kredita za nadaljevanje svoje (magjarske) protinarodne politike. Pač je treba velike predržnosti, dejal je, da ravno Koloman Tisza terja zaupanje od naroda, tisti Koloman Tisza, katerega veteranjaško politiko obsojajo najboljši sinovi naroda, in katerega proti domovini in proti narodu obrneno prizadevanje le gnjus in zaničevanje vzbuja, ministerski predsednik, ki je svoje politične principe prodal in izdal. (Tu kliče predsednik govornika na red! A Czanady nadaljuje:) o Kolomanu Tiszi, ki je proti obljudi, danej narodu, dovolil, da se je proti sosednjej turškej državi roparska ali razbojniška politika začela, in da je ta monarhija vzela jej zavratno provinciji Bosno in Hercegovino. Da pač, oropali so Turčijo proti volji naroda, Tisza je interese naroda prodal. Predsednik potem govorniku besedo vzame. — Minister Tisza je protestiral proti temu, da se ogerski uradniki „sumnjičijo“ . . . .

Najnovejši telegram poroča, da je bila

indennitet dovoljena s 199 glasi proti 125, po dolžej debati, v katerej je Tisza večkrat odgovarjal.

Vnanje države.

Iz **Peterburga** javljajo dunajske novine: General Lomakin, ki ravno zdaj z vojsko maršira proti Mervu, bode šel do Meručaka na afganskej meji in v tem mestu posadko pustil. V Meručaku bode poslanik Šir Alijev generala Lomakina sprejel. Rusija bode skoro tudi v Heratu in Balku konzulate naredila z dovoljenjem Šir-Alija.

Angleška vlada je mislila mohamedanske vstaše v Rodopskih gorah z denarjem podpirati in zato posebno posojilo vzeti. A zadnje dni se je premislila in ne bode tega storila. Zakaj eno in drugo, nij jasno. Gladstone je to postopanje sarkastično kritiziral in razjasnil terjal.

Iz **afganske** vojske poročajo Angleži, da so vse soteske zasedli, pa da njih vojska veliko trpi pred mrazom. Sicer pa ne morejo nobenega zdatnega vspeha zaznamovati. — Kar so Angleži poročali o nekem uporu Afgancev zoper lastnega emira, nij se dozdej prav nič potrdilo. Tudi one raztrobljene angleške „zmage“ Robertsove nemajo dozdej še nobenih večjih nasledkov! Vse je dozdej za Angleže še dvomljivo.

Papežu je **nemški** cesar Vilhelm pisal, odgovarjaje mu na čestitanje ob zopetnem prejemu vladanja, zagotovljenje, da je pripravljen verski mir povrniti in vsemi pomočki delati, da se razmeje mej Nemčijo in vatikanom zboljšajo. — Ta cesarjeva zagotavljanja se pa kaj slabo strinjajo z osornim jezikom, s katerim je njegov minister Falk pobijal nasvet katolika Windhorsta.

Sicer pa cesar Vilhelm vsako priliko porabi, da katero reče zoper socialne demokrate. Ko so se mu poklonili te dni protestantski duhovni, tožil je nemški cesar, da iz malih mest in s kmetov vró revni ljudje v glavno mesto Berlin, da bi tam našli bogatstva in obilnosti; ker tega v mestu ne najdejo, temuč le revno in bedo, postanejo nezadovoljni, socialni demokrati.

Domače stvari.

— (Snega) je padlo vtorek zvečer in po noči tako na debelo izobilje, da je zdaj v Ljubljani po ulicah težak prehod, ter mej kupi snega in ozkimi gazi težko ogibanje.

— (Ponarejevanje bankovcev desetakov.) Poročali smo, da je zopet one dni pred ljubljanskimi porotniki več kmetov bilo obsojenih zaradi razširjevanja slabih ali ponarejenih bankovcev, ki so jih od necega Italijana iz Vidma kupovali. — Te dni so zopet na Štajerskem dva prišli, ki sta v Mariboru in Celji od necega Italijana enake s fotografijo narejene desetak kupila in širiti hotela.

— (Z Dunaja) se piše v „Obzoru“ o tem kako je Filipovič sprejel študente. Tu zvemo, da so bili tudi neki Slovenci poleg. Poroča dopis: „Poslje toga se sa svakim zemljakom napose rukova i zapita, da li su svi u deputaciji sami Hrvati, a kad mu neki odvrte, da ima i Slovenaca, videlo mu se na licu, da ga to jako veseli. Osim pomenute dvojice bijahu u deputaciji još . . . Orožen (Slovenac), Puk, Klein (Slovenac), Volčić (Slovenac) . . . Dobiveni lovor-vienac je i kasnje, kad se je sa svimi častnici rukovao i š njimi govorio, dapače sve do fijakera, u koj je zasio, da se odveze u „Hotel Matschakerhof“, nosio. Silazeć preko skalina iznenadi ga liepa kita Hrvata i Slovenaca sa burnimi „živio“. — Odaslanstvo došav na južni kolo-dvor, zadje u dvorsku čekaonu, u kojoj izloži spomenuti vienac, koj su svi častnici i generali sa ukusnosti hvalili. O preuzvišenom gospodinu Maroičiću velja reći, da je „Velebitu“

išao u svakom obziru i najljubeznijim načinom na ruku. Na kolodvoru je sa članovi deputacije govorio ponajviše hrvatski. Kad je doček bio dokončan, uputiše se Hrvat i Slovenci u gostionu, da svetkuje taj po „Velebit“ znamenit dan.

— (Duhovenske premembe) v ljubljanskej škofiji: Za župnika v Mirnejpeči je novomeški kapitel prezentiral g. Janeza Do- viča, dosedanega župnika v Dolah.

— (Premembe pri učiteljstvu na Kranjskem.) G. Primož Ušeničnik, učitelj v Velikej Dolini, gđ. Alojzija Bauer, zač. učit. v Mokronogu; gđ. Fani Zupan na novo šolo v Godovič; g. Janez Pipan, pom. učit. v Žireh; na drugo učit. službo v Planini, gđ. Amalija Spoljarič, spraš. kand.; v Hotešico g. Franc Schmied, zač. V Srednjo vas z Bohinja g. Jakob Pretnar, spraš. učit. kandidat.

Razne vesti.

* (V Zagrebu) na kolodvoru sta trčila vlak ki je iz Karlovca in vlak ki je iz Siska prišel tako močno, da je več vagonov potrtih in iz tira vrženih bilo. Po sreči nij nobeden človek ubit, temuč le nekaj lahko poškodovanih.

* (Primorska luka Spica) katera bode našemu ozemlju utelovljena, naslanja se z jedne strani na dalmatinsko luko kotorsko, a z druge strani odmejena je z novimi mejami Črnogore, in na dalje od jadranskega morja. Luka spicka dolga je 9 kilometrov, a široka 3.7 kilometra; površina znaša 35.9 km. V njej ležé vasi Misići, Gurmani in Papani v katerih živi do 120 rodbin grško iztočne vere, zatem Miljevići, Zagradići in Jankovići, Brkani in Sotomori Spica ali Spič na tako zvanej luki spicke, nadalje Brca in Magjari s 176 rodbin katoliškega veroizpovedanja. Na Brco in Magjare naslanja se selo Sušan s kakimi 70 rodbinami. Celó prebivalstvo broj kakih 1700 duš, većinom Albanci, ki pa govoré jednako srbski, kakor albanski. Vsa ta navedena mesta imajo le malo hiš, ki so dosta daleč jedna od druge, vsled česar so sela jako prostrana.

* (O novem turškem veziru Chaireddin-paši) poročá v „Novoja Vremja“ rusko-turški pisatelj Osman bej, da Rusi nemajo uzroka veseliti se te ministerske izpremembe, ker celo novo ministerstvo s Chaireddin-pašo na čelu je Rusiji sovražno. O Chaireddin-paši Osman Bej na dalje piše v istem listu, da se je rodil v Bamburinu pri Suhumkale. Leta 1835 so Chaireddina in njegova dva brata kot sužnja kupili agentje sultanovi na tofanskem trgu z drugimi sužnji vred. Chaireddin je prišel na to k beju Tunis, kateri je sužnja poslal vojaštva se izučiti na Francosko. Njegova dva brata postala sta pa služabnika v sultanovem serailu Chaireddin je postal ko je prišel s Francoskega minister v Tunis, in bej tuniški ga je potem v denarnih zadevah poslal večkrat v Pariz. Spisal je tudi knjižico o orijentalni politiki, ki je mnogo pozornosti prouzočila. Kako pa da je prišel na Turško in v obližje sultana, to Osman beju nij znano. Gotovo sta mu pomagala njegova brata v serailu. Važno pa je imenovanje Chaireddina za velicega vezirja, nadaljuje Osman bej, ne le, ker ima Chaireddin mnogo vojaških in političnih zmožnostij, ampak, ker Turkom užé ime „Chaireddin“ srečo oznanja. Njegovo ime jih spominja Chaireddin rudeče-bradega, glasovitega morskega roparja, ki je imel celo srednje morje v strahu, in katerega zdaj za svetnika čestijo Turki. Osman bej končuje svoje poročilo v „Novoja Vremja“ s trditvijo, da hoče novo turško ministerstvo berlinski ugovor bolj spoštovati.

* (Kako Amerikani zločince kaznujé.) V kaznilnici v Ohio izmislili so si modro, one kaznenice električno kaznovati, katerim še nij to dosti, da so zaprti in ostanejo tudi v ječi še hudobni. Tacega zločinca postavijo v kad, v katerej je tri palce globoke

vode; jeden pol ali težaj električne baterije dene se v vodo, a z drugim, ovitim z gobico dotakne se nazega trupla zločinčevega, kateri čuti vsled elektrike ali suvanje ali pa tudi najhujše udarce. Kazen se s tem še povekša, ker zločinec, ki ima oči zavezane, ne ve, od katerega kraja prileti udarec. Amerikanci pravijo, da to kaznovanje ne škodi, ampak še celo zdravi putiko.

Tržne cene

v Ljubljani 18. decembra t. l.

Pšenica hektoliter 6 gld. 50 kr.; — rež 4 gld. 55 kr.; — ječmen 4 gld. 23 kr.; — oves 2 gld. 92 kr.; — ajda 4 gld. 39 kr.; — prosó 4 gld. 55 kr.; — koruza 4 gld. 70 kr.; krompir 100 kilogramov 8 gld. — kr.; — fižol hektoliter 7 gld. 50 kr.; masla kilogram — gl. 94 kr.; — mast — gld. 80 kr.; — špeh frišen — gl. 58 kr.; — špeh povojen — gl. 72 kr.; — jajce po 3 1/2 kr.; — mleka liter 7 kr.; — govednine kilogram 54 kr.; — teletnine 62 kr.; — svinjsko meso 50 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 87 kr.; — slame 1 gld. 50 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 8 gld. 50 kr.; — mehka 5 gld. 50 kr.

Koncipijent,

izurjen v vseh bilježniških poslih, in

solicitor,

izurjen vsaj v vseh zemljeknjižnih poslih, se sprejmeta v mojo pisarno, ako lahko nemudoma vstopita; pri ponudbi naj se tudi visokost zahtevane plače naznani, katero privoljujem delu primerno.

Dr. Ivan Geršak,

(418—3)

c. k. bilježnik v Ormožu.

Marko Wir empfehlen geschätzt.
als Bestes und Preiswürdigstes
Die Regenmäntel
Wagendecken (Plachen), Betteinlagen, Zeltstoffe
der k. k. pr. Fabrik
von M. J. Elsinger & Söhne
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,
Lieferanten des k. und k. Kriegaministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

(195—130)

Dunajska borza 18. decembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni dr. dolg v bankovih . . .	61 gld. 45	kr
Enotni dr. dolg v srebru . . .	62	70
Zlata renta . . .	72	70
1860 dr. posojilo . . .	113	—
Akcije narodne banke . . .	782	—
Kreditne akcije . . .	227	10

Tusel.
17. decembra:
Evropa: Tazaner iz Grada.
Pr. sion: Wahrhan iz Litije.
Hala iz Kumnika. — Melanich-Luhos iz Mostara.
Pr. Maille: Wengraf iz Dunaja.
Novak iz Trta. — Polak iz Dunaja. — Markov Gostani iz Kranja. — Nardelli iz Dunaja.

Karel S. Tili
trgovstvo s knjigami in papirjem, pod Trnovo št. 2,
zaloga vseh potrebštin za urade in kupčijstvo;
zaloga navadnega, pisemskega in zavajalnega pa-
pirja. Vse potrebštin za mejeve (inženirje), si-
krije in risarje. Najnovije v konfekciji za papir.
Zapisovalne in opravilne knjige. Izdelujejo se tudi
monogrami na pisemski papir, vlistne karte in pi-
semske zavite. (156—135)

London	116	95
Napol	9	34 1/2
C. kr. cekini	5	58
Srebro	100	05
Državne marke	57	75

G. PICCOLI,

lekar v Ljubljani, na dunajske cesti „pri angelju“,

priporočá:

1. Tr. Rh. Comp. sploh imenovana

Franc-ova esenca,

izvrstno pomaga zo- per vse notranje bo- lezni v želodcu, pri telesnih zaprtijah, hemoroidih itd. Ta tinktura se vsakej družini najgorkeje priporočá, ker je užé veliko tisoč lju- dem k zdravju pri- pomogla. Steklenica s podukom o rabi vred velja 10 kr.

2. Dr. Mora-ovo zdravilo zoper mrzlico pomaga pri tej bolezni neizmotljivo, steklenica velja 80 kr.

3. Malinčni sok (Himbeerabguss) iz do- mačih, gorskih malin, v steklenicah, ki drže 1 kilo — po 80 kr. — Temu, ki več kupi, še ceneje.

4. Anaterinina ustna voda, steklenica velja 60 kr., in zobni prah, škatljica po 40 kr.

5. Prah za pokončanje bolh, ščurkov in družega mrčesa iz pravih dalmatinskih rož, paket po 10 kr.

6. Homeopatična apoteka, popolnem uredjena po prof. Haager-ju.

1 steklenica jagodic velja 10 kr.

1 steklenica tinkture velja 20 kr.

Vsako zdravilo se natanko po naročilu pri- pravi v zahtevanej stopni močno.

7. Dorsch — ribje olje, se rabi zoper škrofelje, škrofelnačne kóstne bolezni, sušico, kašelj i. t. d., steklenica velja 60 kr., z železo- joditrom 1 gld.

Gospod G. Piccoli, lekarničar v Ljubljani.

Kašelj in teska sapa sta me hudo nadlego- vala, zato sem po zdravnikovem nasvetu tri me- sece zavžival Vaše Dorschevo ribje olje z železo- joditrom. — Užé po zavžitju nekoliko steklenic sem čutil veliko olajšanje, — zdaj pa se imam samo izvrstnej zdravilnej moči tega olja zahva- liti, da sem kašelj čisto odpravil, in svoje zdravje zopet zadobil. Zato morem to zdravilo očitno najgorkeje priporočiti.

V Ljubljani, dne 9. septembra 1878.

Janez Kilar, trnovski kaplan.

Pismena naročila z naslovom: G. Piccoli, lekarna v Ljubljani, se točno izvršujejo proti poštnemu povzetju. (337—23)

Rajmund Krisper,

trgovec v Kranji,

priporočá svojo zalogo moke, katera se dobove v vseh vrstah v njega filijali št. 130, namreč št. 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 in 9, za pri- hodnje praznike na veliko in na drobno, kakor tudi otrobe, ter vsakovrstne igrače. (424)

Favorita-jantar (Bernstein)

najfinejši umetniški izdelek.

V Carigrad in Aleksandrijo naročeno in s 40 % are zapadlo blago od favorita-jantara moramo vsled vladajočega pomanjkanja denarja v orijentu po sledečih smešno niskih cenah razprodati.

Ustniki za smodke

(Cigarren-Spitze),

iz „prima favorita-jantara“ z násadom od mor- ske pene v elegantnem etuiu sledeče velikosti:
Št. 1, 6 centimetrov dolg, prej gl. 6, zdaj gl. 1.50
„ 2, 7 „ „ „ „ 8, „ „ 1.80
„ 3, 8 „ „ „ „ 10, „ „ 2.20
„ 4, 9 „ „ „ „ 12, „ „ 2.60
„ 5, 10 „ „ „ „ 14, „ „ 3.—

Ker je ta blago tako izredno cenó, dohaja zmirom mnogo naročil, zato se bodo naročila izverševala le toliko časa, dokler namí bude še blaga ostajalo.

Pošilja se ali proti vpostanju zneska, ali proti poštnemu povzetju. (411—2)

Naslov: **Fabriks-Niederlage:** Wien, X., Dampfgasse 11.

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.